

[Undervisningsministeren.]

ling, havde vi stået præcis dér, hvor vi har stået 2-3 gange før. Det nytter ingenting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om statsgymnasiernes overførelse til amtskommunerne [af Brøndlund Nielsen m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 20. Fremsat 18/3 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Forslaget er bortset fra den foreslåede overgangsdato identisk med et forslag, der var til første behandling her i tinget den 10. november 1976.

Ved forslagens første behandling dengang afviste jeg på regeringens vegne forslaget, og det vil jeg gøre endnu en gang.

Camre (S):

Det foreliggende forslag fra venstre tilsigter jo, at statsgymnasierne skal overgå til amtskommunal regie fra den 1. januar 1978. Vi har ikke kunnet finde pædagogiske, økonomiske eller administrative grunde til at lade dette forslag nyde fremme. Tværtimod vil jeg sige, at vi finder, at der på de tre nævnte områder er direkte negative virkninger af forslaget, og på den baggrund skal jeg på socialdemokratiets vegne afvise forslaget.

Ole Hovmand (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke gå ind for, at de eksisterende statsgymnasier overgår til amterne. Vi mener, at nærdemokrati og de deraf følgende fordele er ganske illusoriske, når det drejer sig om gymnasier.

Angående byrdefordelingen gør det ingen forskel, om det er amterne eller staten, der direkte har gymnasierne underlagt sig. Det mest naturlige ville være, at udgifterne fordeltes ensartet over statsbudgettet, og skal amterne drive skolerne, skal der oprettes dette overflødige organ, der hedder amtskommunal drift, som alligevel er en administrativ klods om benet på staten.

At den lokale drift af gymnasierne skulle give besparelser, har vi ingen tillid til, da hele driften og dens udgifter er lovbestemte og lønforhandlet.

Vi vil altså ikke i fremskridtspartiet være med til at give amterne dette arbejdsområde, som siden hen vil kunne være med i begrundelserne for, at vi ikke kan komme af med hele det overflødige organ, der hedder amtskommunerne.

Gerda Møller (KF):

Alle gode gange er tre, men det ændrer ikke sådan lige med det samme i hvert fald det konservative folkepartis stilling, som først og fremmest er taget af pædagogiske hensyn. Nu står vi altså i en situation, hvor vi nærmest støtter regeringen.

Godtnok skal det pædagogiske tilsyn, som det siges ifølge forslagsstillerne, ligge i gymnasiedirektoratet, og det skulle så borge for ensartetheden, men jeg har hæftet mig ved et afsnit i et notat, som jeg har fået tilsendt, et notat af september 1976 fra Amtsrådsforeningen vedrørende statsgymnasiernes overgang til amtskommunerne, og dér lyder en af passage:

»Udvalget foreslår, at der snarest foretages en nærmere gennemgang og undersøgelse af det centrale pædagogiske tilsyn med skolerne med henblik på afgrænsning af tilsynets virksomhed og funktion samt på den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af dette.«

Jeg har bedt undervisningsministeren oplyse, hvori den omtalte begrænsning mere præcis tænkes at skulle bestå. På grund af valget er spørgsmålet bortfaldet, men jeg stiller det igen, så snart udvalgsarbejdet kommer i gang, og så vil jeg afvente svaret med interesse, for efter det spørgsmål kunne det se ud, som om man alligevel har i tankerne, hvis det skal gå over til amtet, at det centrale pædagogiske tilsyn skal indskrænkes, og det vil vi ikke være med til. Det er for os noget meget afgørende, at der

[Gerda Møller.]

ikke sker nogen som helst indskrænkning i det pædagogiske tilsyn.

Men så vil jeg i øvrigt have lov til at vise tilbage til debatten lige før. Jeg forstår slet ikke, at venstre har fremsat dette forslag. Hr. Bertel Haarder sagde før om gymnasieskoleloven, at når det havde været til behandling sidste år, kendte vi jo stillingen. Men dette forslag har været til behandling tre gange, og det er blevet afvist de to gange, så hr. Bertel Haarder kender jo stillingen. Hvorfor så genfremsætte det?

Ingolf Knudsen (CD):

Allerede da fru Tove Nielsen var undervisningsminister, var jeg med til at advare imod at overføre statsgymnasierne til amtlig regie, og jeg vil gerne gentage denne advarsel. Jeg mener ikke, det vil være rigtigt, og derfor vil jeg afvise forslaget.

Ebba Strange (SF):

Det er jo ikke så forfærdelig mange gymnasier, det her det drejer sig om, da de kommunale gymnasier er overført til amtskommunerne. Gymnasier ligger meget rimeligt i amtskommunerne, men jeg kan ikke se, at der er nogen som helst grund til nu at fare til at overføre statsgymnasierne også, så venstre skal ikke vente den store støtte fra socialistisk folkeparti.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg skal blot henvise til, hvad vi tidligere har sagt om den sag. Vi er fortsat modstandere af den.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre har tidligere tilsluttet sig ønsket om, at statsgymnasierne overgår til amtsregie, og det er vi stadig væk tilhængere af. Det kunne på enkelte ordførere her i aften lyde, som om man tror, at der skal oprettes en ekstra administration i amterne af den grund, og at man ikke er klar over, at de tidligere kommunale gymnasier administreres under amterne, så det i virkeligheden ville være en forenkling af administrationen, hvis det hele samles her.

Chr. Christensen (KrF):

Ved første behandling af dette lovforslag i sidste folketingssamling gav jeg på kristeligt folkepartis vegne tilslutning til forslaget, idet

vi mente, det var et vigtigt led i omlægningen af byrde- og opgavefordelingen mellem staten og amtskommunerne, og jeg skal kort gentage vores tilslutning til forslaget.

Alfred Hansen (DR):

Det havde måske været meget naturligt, om de to forslag, nemlig forslag nr. L 170 og B 20, var blevet diskuteret samtidig her i salen. Jeg kan forudse en ganske pudsig situation. Hvis man nu i og for sig var stemt for lovforslag L 170, men man også er det for B 20, så kommer man i en konfliktsituation, fordi man ved lovforslag L 170 § 1, stk. 3, skriver – jeg citerer:

»Gymnasieskoler og studenterkursus kan oprettes og drives af staten«.

Og i B 20 har vi et forslag, som går ud på, at statsgymnasierne skal overføres til amtskommunerne. Intet er vel mere naturligt, end at man siger, at de nuværende amtsgymnasier og statsgymnasier naturligvis bør ligge i samme regie. Jeg synes, det er et udmærket forslag, der her er fremsat, og jeg vil støtte det meget varmt, og så forudser jeg en meget varm debat i undervisningsudvalget om netop disse to forslags forhold til hinanden. Jeg kan dårligt tænke mig, at undervisningsministeren vil have nedstemt forslag nr. L 170 blot af hensyn til det af venstre fremsatte forslag nr. B 20.

Steen Folke (VS):

VS mener det samme om dette forslag, som vi har ment de foregående to gange, forslaget har været til behandling – vi er imod.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Haarder) (V):

Jeg siger tak til ordførerne fra de positivt indstillede partier. Jeg skal ikke gentage hr. Svend Haugaards meget rigtige betragtning. Jeg skal blot svare fru Gerda Møller på det ræsonnement, hun kom med.

Fru Gerda Møller sagde, at da vi ved det tidligere forslag ikke syntes, at der var grund til at tage nogen lang udvalgsbehandling, før vi så, hvordan stillingen var, så er det underligt, at vi genfremsætter dette forslag, hvor vi også må vide, hvordan stillingen er. Nej, det er en forkert sammenligning. Det, der var tale om med 5 parti forslaget, var, at vi skulle have en førstebehandling for at se, hvad de nye partier sagde, og for at se, hvad nogle af de ældre partier, nogle af dem, der f. eks. var vokset fra 4 til en hel masse mandater, sagde til det. Da vi

[Bertel Haarder.]

havde set, hvad de sagde til det, så tænkte vi: nå, så står vi altså i samme situation som sidst, hvor der ikke var flertal for noget som helst.

Tilsvarende gør vi med dette forslag. Vi fremsætter det for ved første behandling at se, hvordan situationen er. Hvis det er ufremkommeligt at komme videre med dette forslag, så er det klart, at vi da ikke vil kræve nogen langvarig udvalgsbehandling af det. I øvrigt tror jeg, at man for tilhørernes skyld og dem, der læser Folketingstidende, lige skal oplyse, at udvalgsbehandlinger altså ikke er det, som man skulle tro, når man hører på denne debat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nyvurdering af byggeplaner i undervisningssektoren [af Bertel Haarder m. fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 21. Fremsat 18/3 77).

Forslaget sættes til forhandling.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det foreliggende forslag har ifølge dets bemærkninger til hensigt at fremskynde en omlægning af byggeplanerne inden for uddannelsessektoren, således at der frigøres midler til at finansiere udbygningen af de kortere uddannelser.

Det er et mål, som jeg kun kan være enig i at vi skal følge, og det har da også hele tiden været indeholdt i den helhedsplanlægning af de videregående uddannelser, vi fra tid til anden har drøftet her i tinget og i undervisningsudvalget. Men jeg er ikke enig i, at vi blot kan stoppe alt det byggeri, der er i gang, og derefter benytte adgangsreguleringsloven til at tilpasse tilgangen efter den forhåndenværende bygningskapacitet.

Forudsætningen for loven om adgangsregulering – og den har der, så vidt jeg har kunnet se, ikke været dybere uenighed om blandt de partier, der gennemførte loven – er, som det også fremgår klart af bemærkningerne til loven, at den skal administreres ud fra et maksimalt optagelsestal ved de enkelte længerevarende uddannelser, fastsat inden for en samlet tilgangsramme på maksimalt 20.000 studerende, således at der samlet inklusive de kortere videre uddannelser skal være uddannelsesmuligheder for alle, der har gennemgået en 12 års almen uddannelse.

Den planlægning, som adgangsreguleringsloven forudsætter, er vi i gang med at virkeliggøre, og undervisningsudvalget modtager løbende materiale herom. I planlægningen indgår naturligvis også en tilpasning af de fysiske rammer til den dimensionering og omlægning af uddannelserne, som adgangsreguleringen forudsætter, og vi har da også i undervisningsministeriet løbende reguleret udbygningsplanerne under hensyn til de nye forudsætninger. Byggeplanerne må nemlig revideres ud fra overordnede målsætninger og ikke på en sådan måde, at vi vilkårligt skærer ned på tilgangen til enkelte uddannelser ud fra den forhåndenværende kapacitet.

Så meget om forslaget sigte.

Med hensyn til, at man ved indførelse af en 3 semester ordning skulle kunne opnå en bedre udnyttelse af lokalekapaciteten, er jeg stærkt tvivlende, og vil gøre opmærksom på, at jeg tidligere har sendt materiale til undervisningsudvalget om dette forslag. Materialet viser, at de lokalemæssige besparelser var små og ikke kunne opvejes af de forøgede driftsudgifter ved en sådan ordning.

Jeg må også knytte nogle kommentarer til det talmateriale, der er fremlagt i bemærkningerne til det foreliggende forslag. I tabel 2 er der medtaget beløb, som ikke vedrører uddannelsesinstitutioner, og de samlede beløb må derfor mindskes med mindst 1/4, før vi kommer frem til de anlægsudgifter, der vedrører de videregående uddannelser. Ser vi på tabel 3, giver tabellen et skævt billede af fordelingen af investeringerne på de forskellige områder, da det stort set kun er de videregående uddannelser, hvis byggeri alene finansieres af staten. Vi må huske på, at der i anlægsudgifterne for de øvrige områder også indgår beløb fra kommuner, amter, lånefinansiering og egenkapital. Disse beløb andrager nok noget i retning af 2